

Makro: İmalat sanayinde görünüm korunuyor, geçen aya göre iyileşme sınırlı

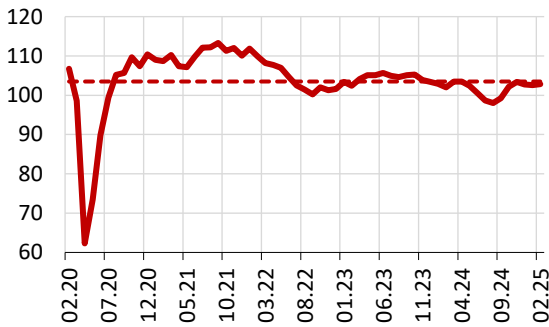
Şubat ayına ilişkin İYA verileri imalat sanayi için ocak ayındaki görünümün büyük ölçüde korunduğuna, üretim ve talebe ilişkin göstergelerde ise bir miktar iyileşme olduğuna işaret ediyor. Kapasite kullanım oranı mevsimsellikten arındırılmış olarak şubatta aylık 0,1 artışla %74,9 olurken, uzun dönemli ortalamaların altında kalmaya devam etti. İmalat sanayi dışındaki sektörlerde ise karışık bir görünüm hâkim. Güven endeksi, perakende ticarete artarken, hizmet ve inşaat sektörü güven endeksleri geriledi. Tüm endeksler tarihsel ortalamalarının altındaki seyrini sürdürdü. İmalat sanayine ilişkin diğer sorulara baktığımızda istihdam ve yatırım eğiliminde yataya yakın seyir gözlenirken, maliyet ve fiyatlamaya ilişkin sorulardan gelecek 3 aya ilişkin beklentilerin azaldığı görülüyor. Firmaların gelecek 12 ay ÜFE yıllık enflasyon beklentisi %36,9 ile Aralık 2021'den bu yana en düşük seviyeye indi.

Güven Endeksleri

Reel Kesim Güven Endeksi (RKGE): RKGE mevsimsellikten arındırılmış (m.a) olarak şubatta aylık 0,2 puan artarak 102,8 oldu, ancak tarihsel ortalamasının altında kalmaya devam etti (Grafik 1). Gelecek 3 aya ilişkin üretim hacmi beklentisinde sert düşüş görülürken, toplam siparişlerde iç siparişler kaynaklı belirgin artış gerçekleşti. Gelecek 3 ay istihdam beklentileri ile genel gidişatta da iyileşme kaydedildi.

Sektörel Güven Endeksleri (SGE): Perakende ticaret güven endeksi şubat ayında artarken, hizmet ve inşaat sektörleri güven endeksleri geriledi (Grafik 2). Hizmet sektörü endeksi son 3 ay ve gelecek 3 aylık döneme ilişkin talep görünümündeki bozulmanın etkisiyle 2,3 puan azaldı. Perakende sektöründeki artışta ise gelecek 3 aylık dönemde beklenen iş hacmindeki iyileşme öne çıktı. İnşaat sektöründe ise mevcut dönem iş hacmi dışındaki tüm sorularda gerileme görüldü. Hizmet, perakende ve inşaat güven endekslerinin hepsi tarihsel ortalamalarının altında kaldı.

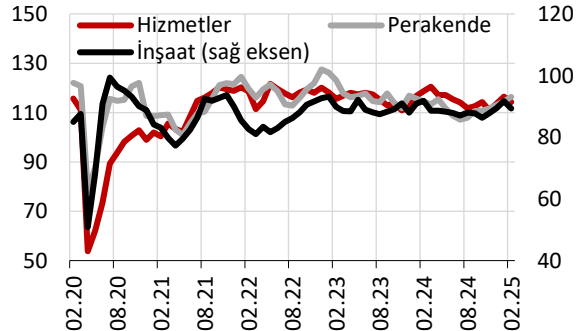
Grafik 1. Reel Kesim Güven Endeksi
(mevsimsellikten arındırılmış) *

* Kesikli çizgi serinin 2007-2019 ortalamasıdır.

Kaynak: TCMB

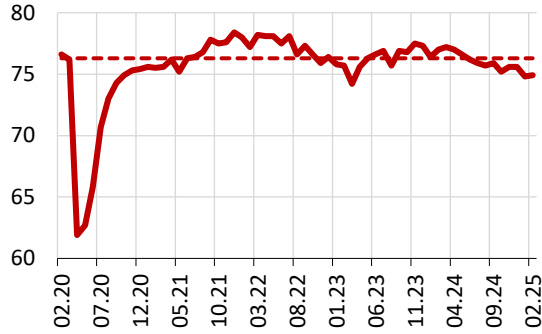
Grafik 2. Sektörel Güven Endeksleri
(mevsimsellikten arındırılmış)

Kaynak: TÜİK

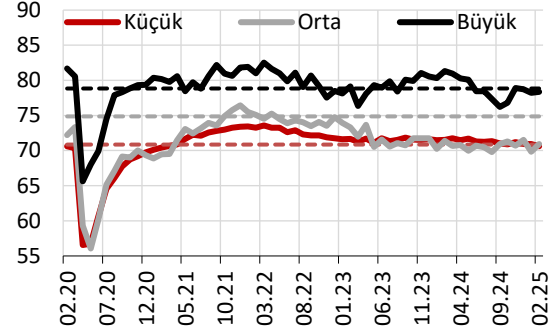
Kapasite Kullanım Oranı

KKO (m.a.) şubatta aylık 0,1 puan artışla %74,9 değerini aldı. KKO tarihsel ortalamasının 1,4 puan altında kalarak imalat sanayi ana eğilimindeki zayıflığın sürdüğüne işaret etti (Grafik 3). KKO, orta ve büyük ölçekli firmalarda artarken, küçük ölçekli firmalarda geriledi (Grafik 4). Tarihsel ortalamalara kıyasla KKO orta ölçekli firmalarda ortalamasının belirgin altında, küçük ve büyük ölçekli firmalarda ortalamasının sınırlı altında seyreliyor. Mal grupları bazında; yatırım malları ve dayanıklı tüketim mallarında KKO azalırken, ara malları ve dayanıksız tüketim mallarında ise sınırlı arttı.

Grafik 3. Kapasite Kullanım Oranı (mevsimsellikten arındırılmış, %)*

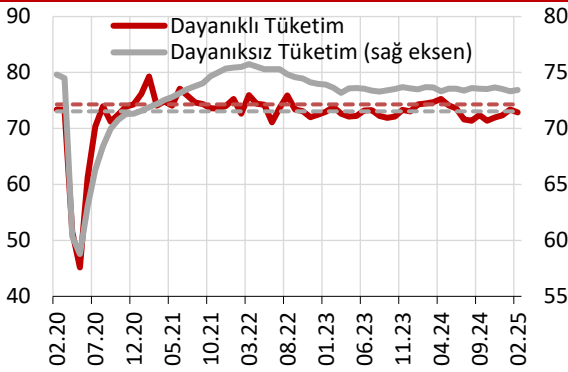
* Kesikli çizgi serinin 2007-2019 ortalamasıdır.

Kaynak: TCMB

Grafik 4. Kapasite Kullanım Oranı (ölçeğe göre, mevsimsellikten arındırılmış, %)*

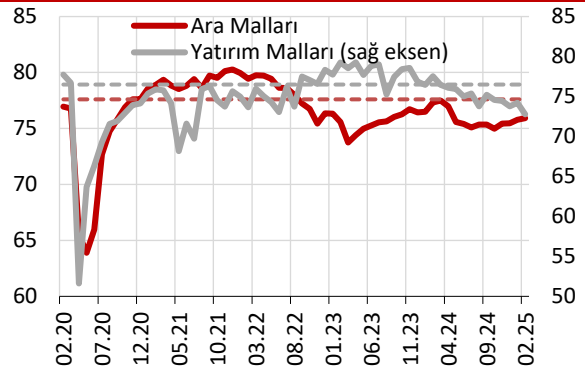
* Kesikli çizgiler ilgili serinin 2007-2019 ortalamasıdır.

Kaynak: TCMB, Akbank

Grafik 5 ve 6. KKO (ana sanayi gruplarına göre, mevsimsellikten arındırılmış, %)*

* Kesikli çizgiler ilgili serinin 2007-2019 ortalamasıdır.

Kaynak: TCMB, Akbank

KKO'daki aylık bazda en belirgin düşüş 4,3 puan **taşıt** sektöründe görüldü. Sektörde son üç ayda toplam azalış 7,2 puan oldu ve tarihsel ortalamasının 7,6 puan altında bulunuyor. Diğer ulaşım araçları KKO'su da 1,0 puan azalış gösterdi. **Giyim sektöründe** KKO aylık 0,6 puan, **tekstilde** ise aylık bazda 0,3 puan azaldı. Her iki sektörde de KKO tarihsel ortalamasının altında kalmaya devam etti. **Gıda** sektöründe KKO 1,0 puan arttı. İnşaat ile bağlantılı ara malı sektörlerinden **kauçuk-plastik** ve **fabrikasyon metal** sektörlerinde sırasıyla 2,5 ve 0,1 puan artarken, **mineral maddeler** sektöründe 0,6 puan azaldı. **Elektrikli teçhizat**ta KKO son üç ayda toplam 1,9 puan azaldı. Bilgisayar-elektronik optik aletler imalatında ise toplam azalış 3,0 puan oldu.

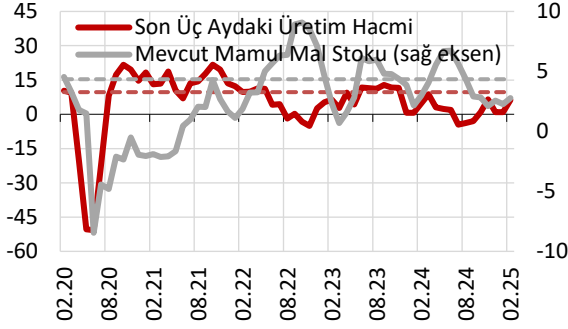
İktisadi Yönelim Anketi

Son 3 ay **üretim hacmi** sorusu şubatta belirgin artış gösterdi; bununla birlikte halen uzun dönem ortalamasının 3,5 puan altında bulunuyor (Grafik 7). Üretim hacminde en belirgin artış büyük ve orta ölçekli firmalarda görüldü. Küçük ölçekli firmalarda da arttı. Mal grupları bazında ise aylık bazdaki en güçlü artış ara mallarında gözlenirken, dayanıklı tüketim mallarında azaldı. **Mamul mal** stokları ise ara malları hariç tüm mal gruplarında azaldı; en belirgin azalış ise dayanaksız tüketim mallarında gerçekleşti. Ölçek bazında genele yayılan bir artış görüldü. Uzun dönem ortalamalarına göre stoklar tüm sektörlerde tarihsel ortalamaların altında bulunuyor (Grafik 7).

Kayıtlı siparişler iç piyasada iki aylık düşüşün ardından şubatta artış gösterdi; önceki aylardaki düşüşü telafi ettiği görüldü. Tarihsel ortalamasının üzerine çıkarak iç talep koşullarında toparlanmaya işaret etti. **İhracat siparişlerinde** son iki aydır artış gösteriyor. Bununla birlikte tarihsel ortalamalara kıyasla zayıf seyrini sürdürdü (Grafik 8). İç piyasa siparişleri dayanaksız tüketim malları dışında diğer mal

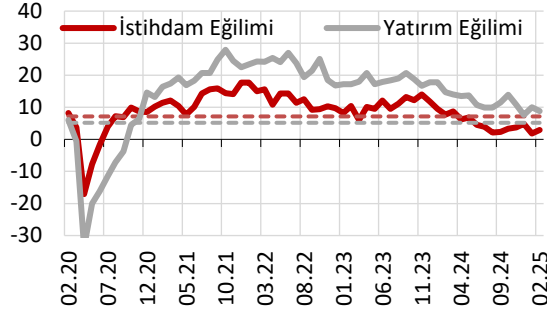
gruplarında arttı. İhracat pazarında ise dayanıklı tüketim malları ve yatırım malları dışında diğer mal gruplarında arttı.

Grafik 7. Son 3 Aydaki Üretim Hacmi (mev. ard., arttı-azaldı) ve Mevcut Mamul Mal Stoku (mev. ard., normal üstü-normal altı)*

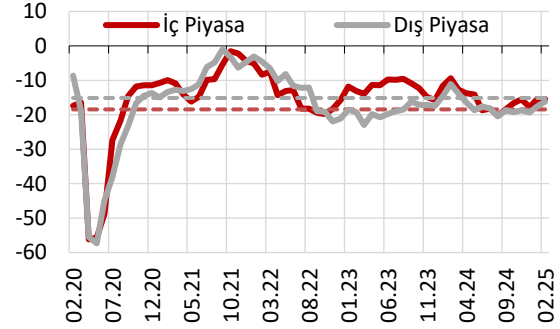
* Kesikli çizgiler ilgili serinin 2007-2019 ortalamasıdır.
Kaynak: TCMB, Akbank

Grafik 9. İstihdam ve Yatırım Eğilimi (mev. ard., artacak-azalacak, %)

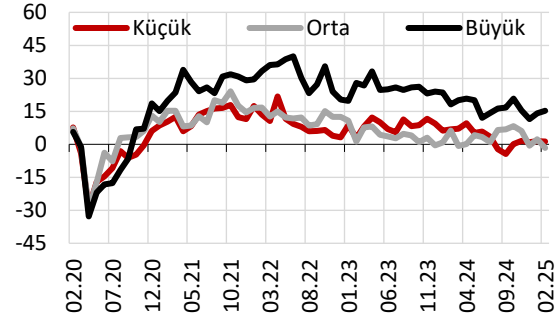
* Kesikli çizgiler ilgili serinin 2007-2019 ortalamasıdır.
Kaynak: TCMB, Akbank

Grafik 8. Kayıtlı Siparişler (mev. ard., normal üstü-normal altı, %)*

* Kesikli çizgiler ilgili serinin 2007-2019 ortalamasıdır.
Kaynak: TCMB, Akbank

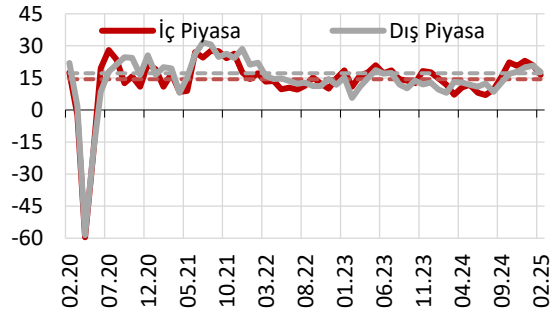
Grafik 10. Yatırım Eğilimi (ölçeğe göre, mev. ard., artacak-azalacak, %)

Kaynak: TCMB, Akbank

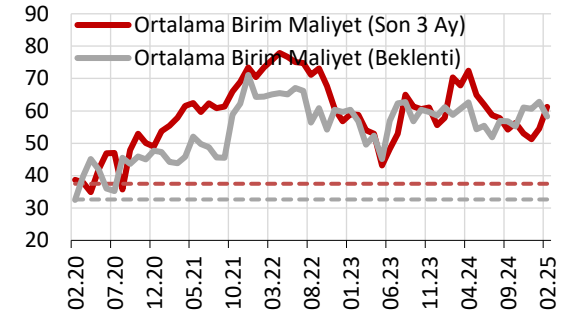
İstihdam eğilimi şubatta artarken, yatırım eğilimi ise geriledi (Grafik 9). İstihdam eğilimi ölçek bazında tüm ölçeklerde artarken, mal grupları bazında dayanıklı ve dayanıksız tüketim mallarında geriledi. Yatırım mallarında belirgin artış görüldü. Yatırım eğilimi, ölçek bazında orta ölçekli firmalar dışında tüm ölçeklerde arttı. Mal grupları bazında ise yatırım malları dışındaki diğer mal gruplarında azaldı (Grafik 10).

İmalat sanayi firmalarının dış sipariş beklentileri beş aylık artış eğiliminin ardından şubatta geriledi. İç piyasa sipariş beklentilerinde azalış belirginleşti (Grafik 11). Maliyet ve fiyatlamalara ilişkin sorulardan, gelecek 3 aya ilişkin beklentiler geriledi (Grafik 12). İmalat sanayinin gelecek 12 ay ÜFE yıllık enflasyon beklentisi ise aylık bazda 1,6 puan azalarak %36,9 ile Aralık 2021'den bu yana en düşük seviyede gerçekleşti.

Grafik 11. Gelecek 3 Ay Sipariş Beklentileri
(mevs. ard., artacak-azalacak, %)*

* Kesikli çizgiler ilgili serinin 2007-2019 ortalamasıdır.

Kaynak: TCMB, Akbank

Grafik 12. Son 3 Ay ve Gelecek 3 Ay Ortalama Birim Maliyet
(mevs. ard., arttı-azaldı, artacak-azalacak, %)*

* Kesikli çizgiler ilgili serinin 2007-2019 ortalamasıdır.

Kaynak: TCMB, Akbank

Bu rapor Akbank Ekonomik Araştırmalar tarafından hazırlanmıştır.

Ekonomik.arastirmalar@akbank.com

Çağrı Sarıkaya– Baş Ekonomist

Cagri.Sarikaya@akbank.com

Çağlar Yüncüler

Caglar.Yunculer@akbank.com

M. Sibel Yapıcı

Sibel.Yapici@akbank.com

YASAL UYARI: Bu rapor ve yorumlardaki yazılar, bilgiler ve grafikler, ulaşılabilen ilk kaynaklardan iyi niyetle ve doğruluğu, geçerliliği, etkinliği velhasıl her ne şekil, suret ve nam altında olursa olsun herhangi bir karara dayanak oluşturması hususunda herhangi bir teminat, garanti oluşturmadan, yalnızca bilgi edinilmesi amacıyla derlenmiştir. İş bu raporlardaki yorumlardan; eksik bilgi ve/veya güncellenme gibi konularda ortaya çıkabilecek zararlardan Akbank TAŞ, Ak Yatırım AŞ ve çalışanları sorumlu değildir. Akbank TAŞ ve Ak Yatırım AŞ her an, hiçbir şekil ve surette ön ihbara ve/veya ihtara gerek kalmaksızın söz konusu bilgileri, tavsiyeleri değiştirebilir ve/veya ortadan kaldırabilir. Genel anlamda bilgi vermek amacıyla genel yatırım tavsiyesi niteliğinde hazırlanmış olan iş bu rapor ve yorumlar, kapsamlı bilgiler, tavsiyeler hiçbir şekil ve surette Akbank TAŞ ve Ak Yatırım AŞ'nin herhangi bir taahhüdünü içermediğinden, bu bilgilere istinaden her türlü özel ve/veya tüzel kişiler tarafından alınacak kararlar, varılacak sonuçlar, gerçekleştirilecek işlemler ve oluşabilecek her türlü riskler bizatihi bu kişilere ait ve raci olacaktır. Bu nedenle, işbu rapor, yorum ve tavsiyelerde yer alan bilgilere dayanılarak özel ve/veya tüzel kişiler tarafından alınacak kararlar, varılacak sonuçlar, gerçekleştirilecek işlemler nedeniyle oluşabilecek her türlü maddi ve manevi zarar, kar mahrumiyeti, her ne nam altında olursa olsun ilgililer veya 3. kişilerin uğrayabileceği doğrudan ve/veya dolayısıyla oluşacak zarar ve ziyandan hiçbir şekil ve surette Akbank T.A.Ş., Ak Yatırım A.Ş ve çalışanları sorumlu olmayacak olup, ilgililer, uğranılan/uğranılacak zararlar nedeniyle hiçbir şekil ve surette her ne nam altında olursa olsun Akbank TAŞ, Ak Yatırım AŞ ve çalışanlarından herhangi bir tazminat talep etme hakkı bulunmadıklarını bilir ve kabul ederler. Bu rapor, yorum ve tavsiyelerde yer alan bilgiler “yatırım danışmanlığı” hizmeti ve/veya faaliyeti olmayıp, genel yatırım danışmanlığı faaliyeti kapsamındadır; yatırım danışmanlığı hizmeti almak isteyen kişi ve kurumların, iş bu hizmeti vermeye yetkili kurum ve kuruluşlarla temasa geçmesi ve bu hizmeti bir sözleşme karşılığında alması SPK mevzuatınca zorunludur. Yatırım danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Bu görüşler, genel yatırım danışmanlığı faaliyeti kapsamında genel olarak düzenlendiğinden, kişiye özel rapor, yorum ve tavsiyeler içermediğinden mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.

